

Miről írnak?

A SZOVJETUNIO 7. számában Vlagyimir Alkimov szovjet külkereskedelmi miniszterhelyettes nyilatkozik. A *Kétirányú forgalom* című cikkben olvashatjuk, hogy az elmúlt tíz évben, 1965 és 75 között több mint ötszörösére emelkedett a Szovjetunió kereskedelmi forgalma, a nyugat-európai tőkés országokkal, valamint Japánnal. Hivatása az életveszély Alekszandr Scserbakovnak, a repülő című cikk alanyának, aki azt az esetét meséli el az olvasóknak, hogyan kaptatalt másodpilótájával egy próbarepülés közben kigyuladt gépből. Mikor is alapították valójában Moszkvát? Erre a kérdésre ad választ a *Régészásóval a Kreml alatt* című írás, amely arról számol be, hogy az arhangelszki székesegyház alatt kora vas-kori település maradványaira bukkantak. Az orosz vásári bábjáték nyughatatlan tréfacsinálója, Petruska megérkezett Budapestre. Erről számol be a *Petruska a Körszínházban* című írás, mely a folklórból való búvárkodás ötletét is adta a magyar színházi alkotóközösségnek: az orosz népi figura világ körüli útra indul, Csehországban Kasperek, Magyarországon Vitéz László, Angliában Punch, Itáliában Pulcinella lesz belőle. S még egy érdekesség: a mű néprajzi anyagának válogatása során rábukkantak a Lúdas Matyi orosz változatára is.

A FÁKLYA június 20-án megjelenő 12. száma sok fotóval illusztrált, több oldalas összeállítást közöl *Nógrád megye és Kemerovo terület* több mint egy évtizedes kapcsolatáról. Az anyagban olvashatunk a Kuznyicki szénmedencéről, és Nógrádról, a magyar partizánmozgalom egykori fellegvárának mai életéről. Külön érdekesség az az ismertető, amely a Magyar Televízió és az APN közös munkájáról, egy Kemerovóról készített filmről szól. Elméleti cikk taglalja a X. szovjet ötéves terv szociális, népjóléti céljait és megvalósításának módjait. Színes, képes riport mutatja be az egyik nagyszabású vállalkozást, a *Volga vidék csatornahálózatának építését*, míg egy másik hasonló riport a méreteiről és termékeiről máris világhírű *Kámai Autógyárba* vezet el az olvasót. Divatösszeállítás, olimpiai előzetes és a hagyományos rovatok teszik teljessé a Fáklya 12. számát.

A LÁNYOK — ASSZONYOK 7. számában részletesen ismertetik az SZKP XXV. kongresszusának munkáját, különös figyelmet szentelve V. Tjereszkova kongresszuson elhangzott felszólalásának. Közösen az I. számú betegség ellen című írás a szív-és érrendszeri megbetegedések gyógyszerivel kapcsolatos kutatásokról és eredményekről számol be. Izgalmas pszichológiai-pedagógiai problémával foglalkozik a *nevelés nélküli nevelés* című

írás. A művészetek „tündéresszonyával”, a balettel foglalkozik a lap két írása. A *siker csúcsán* címűből a Moszkvai Nagyszínház jeles prímabalerinájával, Marina Kondratyevával ismerkedtünk meg. A másik az ismert koreográfus házaspár, Natalia Kaszatkina és Vlagyimir Vasziljov *magyarországi élményeit* fűzi csokorba. Az ő közreműködésükkel mutatták be nemrégiben Budapesten a Jean Effel ihlette, Petrov szovjet zeneszerző által komponált A világ teremtése című baletet.

A SZPUTNYIK 7. száma elemző cikket közöl a világ kapitalista országaiban fel-lelhető gazdasági válságjelenségekről. Egy évvel ezelőtt, 1975. július 15-én indultak a szovjet őrrepülő a bajkonuri őrrepülőteréről a nagy gonddal előkészített őrrendvára. Az amerikai és szovjet őrrepülő talákozása, a világűr meghódításának témája azonnal visszhangra talált mindkét ország művészetében. Az *űrkorszak hatására kialakult új művészet*ről is tájékoztat a Szputnyik új száma. A lap egy másik cikke érdekes véletlenekről számol be. A. I. Ljutorevics 35 évesen volt vak. Egyszer lépcsőn lefelé megbotlott, és hirtelen visszanyerte látását. Kiderült, hogy szürkehályogja volt, a javasolt műtétet elutasította. Az esetnél bekövetkezett rázkódás a sebész szikéjét helyettesítette. V. Gluskov akadémikus cikkében arra keres választ, *meg-leremthető-e a mesterséges intellektus?* Fényszimfónia címmel ismerteti a folyóirat A. Szkrjabin szovjet zeneszerző kezdeményezését, aki a zenei partitúráknál beírta a fények partitúráját is. Megtudhatjuk a lapszámból, hogy a Szovjetunió egyik legfiatalabb városában, Szosznovij Norban *meseváros épül* a gyerekeknek.

Megkéselte munkatársát

Emberölés kísérlete miatt került a szegedi megyei bíróság dr. Novák Zoltán tanácsa elé Babarci János 23 éves, Ásotthalom, II. kerület 148. szám alatti lakos. Kubikosként a Szegedi Vízművek és Fürdőknél dolgozott, illetve kihelyezett munkahelyen Mihályteleken. Idén március 9-én együtt italozott munkatársával, Békési István 38 éves, Domaszék, Tanya 518. szám alatti lakossal, akivel másnap reggel ugyanott folytatták, ahol előző este abba hagyták. Munkába állás helyett beültek inni a kocsmába. A munkavezető utánuk ment, hogy munkára bírja őket. Babarci és Békési egymást okolták magatartásukért. A lakókocsiban összeveszttek, szidalmazták egymást, dula-kodtak.

Termelőszövetkezeti lapkészítők tanácskozása

Csongrád megye termelőszövetkezeti mozgalmában az utóbbi években egyre jobban elterjedtek a szövetkezeti demokrácián alapuló vezetési módszerek. Több közös gazdaságban rendszeresen megjelenő üzemi lapot, híradót adnak ki, s a TESZÖV igen helyes kezdeményezéssel a jövőben az ideológiai, kulturális és szerkesztési munkához segítséget nyújt. Ebből az alkalomból tanácskoztak tegnap, kedden délelőtt Szegeden, a Tisza Szálló tükörtermében a termelőszövetkezeti lapkészítők, *Abraham Vincének*, a TESZÖV titkárának elnöklétével.

Dr. Kócz János, a megyei pártbizottság titkára előadásában a párt XI. kongresszusának határozatai alapján elemezte, hogy milyen ideológiai és kulturális feladatok várnak a mezőgazdasági nagyüzemekre, a szövetkezeti tagságra. A tudati tényezők formálásában igen nagy szerepe van a szövetkezeti lapoknak, kiadványoknak, hozzájárulhatnak a társadalmi közgondolkodás realitástartalmának fejlesztéséhez, változtatásához is. Az ideológiai munka fő feladata; a termelés segítése, tehát a szerkesztők és lapkészítők elengedhetetlen kötelessége a termelés sokoldalú bemutatása és a termelő, cselekvő ember ábrázolása.

Vass Lajos, a TESZÖV főmunkatársa a háztáji gazdaság időszerű kérdéseire hívta fel a jelenlevők figyelmét.

Sz. Lukács Imre író, újságíró az üzemi lapszerkesztés kérdéseiről beszélt. A tartalmát vitát dr. Parkas Miklós, a TESZÖV titkárhelyettese foglalta össze.

A belvíz ellen

A Közép-Tisza vidéke egyike azoknak a mélyfekvésű alföldi területeknek, ahol tartósabb esőzés, gyors hóolvadás után, vagy a Tisza tartós áradásának kísérőjeként jelentős nagyságú területeket borít belvíz. Megfejtésére idén több, új belvízvédelmi rendszer készül ezen a vidéken.

Nyugdíjba vagy sem

Három napig tanácskoztak hazánkban a szocialista országok szakszervezeti központjainak társadalombiztosítási vezetői. Legidősebb közös szociálpolitikai gondjainkat — rehabilitációt, nyugdíjas kérdéseket — tűzre napirendre. „A nyugdíjasok munkába bevonásának hatékonysága, anyagi, erkölcsi-ösztönző” című napirendi pont különösen méltán tart igényt figyelemre. Hiszen ahogyan az előadó, N. Trofimjuk, szovjet társadalombiztosítási vezető szakember hangsúlyozta — a nyugdíjasokkal való törődés társadalmi, gazdasági jelentőségű. Ennek megfelelően a Szovjetunióban a kilencéves ötéves tervben kétszer annyit fordítottak e célra, mint az előző két tervidőszakban együttvéve.

A nyugdíjasok munkára ösztönzésének időszerűségét társadalmi és egyéni szempontok egyaránt aláhúzzák. Indokolja egyrészt a szocialista országokra általában

jellemző munkaerőhiány, másrészt az aktivitás fontos élettani, életmég hosszabbító szerepe. Az idős korúak helyzetének javítása — a konferecia tanúsága szerint — azonos célja valamennyi szocialista országnak. Hasonlóképpen mindenütt igyekeznek a munkába bevonáshoz szükséges anyagi érdekeltiséget megteremteni.

Erthető tehát, az utóbbi években gyakorlattá vált a szocialista országokban, hogy bizonyos munkakörökben a teljes nyugdíj folyósítása mellett dolgozhatnak az emberek. Más módon szolgálja a célt a továbbdolgozásra ösztönző nyugdíjpótlék, amely országonként eltérő mértékben növeli a nyugdíjat. Magyarországon — köz-tudomásúan — évi 3–7, Bulgáriában 6, Csehszlovákiában 7 százalékkal. A Szovjetunióban anyagi kedvezményekkel és erkölcsi elismeréssel befolyásolják az aktivitást, a termelésben való

részvétel folyamatosságát. Az idén nyugdíjba vonulóknak például több mint 60 százaléka tovább dolgozik.

A módszerek tehát változatosak. Ide sorolható a szocialista országokban mind szélesebb körű „bedolgozás”, vagy az NDK-ban gyakorolt jövedelemadó-kedvezmény, a Lengyelországban meghonosított elsőbbség a szanatóriumi beutalóhoz, a Szovjetunióban rendszeresített munkaidő-kedvezmény és pótszabadság.

És hogy mennyire egybe-vágóan egyéni és társadalmi érdek a nyugdíjasok termelő munkája, arra jellemző a konferencián elhangzott hazai példa: Magyarországon tavaly 45,1 millió forint ösztönző nyugdíjpótléket állapítottak meg, ami személyenként havi 248 forint pluszt jelent. A mérleg másik oldalán pedig több mint 3 milliárd forint értékű termelési érték mutatkozik.

L. M.

Kiállítási napló Teremtés és megőrzés

Kovács Lajos amatőr alkotó „jelenkori konstruktív festményei” láthatók júniusban a Sajtóház Művészklubjában. Szokatlan, újszerű alkotások ezek. József Attila egy sorát juttatják a néző eszébe: *a líra — logika*. Valóban, Kovács Lajos a rendszerszerű, a geometria dekoratívát, a precizitást esztétikumát, a színek harmóniájának lehetőségeit keresi. Korunk rendet, kristálytisza szerkesztet, precizitást igénylő szándékai sikerrel találkoztak az alkotó egyéni sorával, munkájával.

Nyugdíjba vonulása után, három esztendője csak a képzőművészeti alkotásnak él. Hosszas szabadiskolai tanulmányok, alakrajz, táj-és csendéletstúdiumok, önképzés, kirakatrendezői majd építési tevékenység után, mindezen tapasztalatokat ötvözve alkotja-építi mérnöki pontossággal és precizitással festményeit. Makacs következetesség, elméleti megalapozottság, világosan megfogalmazott célok biztosítják számára, hogy alkotásainak szokatlansága, újszerűsége ellenére is felfigyeljenek rá, s helyet kapjon a város képzőművészeti életében.

Nagyfokú színskultúrával, elsősorban geometrikus síkközből építi konstruktív kompozícióit, melyek nemes elődök példáiból táplálkoznak.

A fotó a megőrzés művésze is. Ez erősödött bennünk dr. Benedek László kiállításán, melyet a Bartók Béla Művelődési Központ rendezett. A 75 éves amatőr-fotós több mint hat évtizede jegyezte el magát a fényképezéssel, s ennek a 60 évnél természetéből alig 70 képet — szigorú válogatást — mutat be a nagyközönségnek.

Szeged múltjából — hirdeti a felirat a képek fölött az egyik paravánon. S valóban olyan fotográfiákat láthatunk itt, melyeket az idősebb nemzedék szépítő emlékezete mellett csak az objektíven látó fényképezőgépek őrizhetett meg a mának: az utolsó tiszai vízimalom; francia lovaskatonák 1919 őszének vészterhes napjaiban; uszályt vontató lovak; az egykori paprikapiac; a „köpködő” ülő munkanélküliek. Értékes dokumentumok ezek, s ezért megbecsüljük és megőrzésük nemcsak szép feladat, de elemi kötelesség is.

A magyar szocio-foto legvirágzóbb korszakaira emlékezhetnek a Tápén és a dorozsmai cigánytelepen készített alkotások. A népi szokásokat, népviseletet, életmódot dokumentatív hűséggel megörökítő képek egyszerre figyelemzavaró felkiáltójelek is. A közelmúltban készített alkotásai közül kiemelkedik a Diszlektikus-sorozat, mely kompozíciós biztonságról, egyéni látásmódról, technikai felkészültségről tanúskodik.

T. L.

Magyarország régészeti topográfiája

Egyre nagyobb mértékben pusztulnak a „földalatti Magyarország” értékes régészeti lelőhelyei, mindinkább csökken számuk a nagyarányú építkezések, tereprendezések következtében. Ezért is fontos, hogy a régészeti szakemberek számba vegyék, feltérképezzék hazánk

valamennyi lelőhelyét, a régészeti leletek forrását. Nyomdába került már a „Magyarország régészeti topográfiája” című sorozat ötödik-hatodik kötete, amely Komárom megye régészeti topográfiáját dolgozza fel, s a Békés megyei szeghalmi járás topográfiáján is munkálkodnak a nyomdászok.

MÁR CSAK JÚNIUS 20-IG TART

bútorbemutatója Szegeden, a Marx téri „B” pavilonban!

NYITVA: naponta 10–18 óráig, vasárnap is!

Lakoszobák, kárpitozott garnitúrák, konyhabútorok,

közületi irodai berendezések választékos bemutatója!

Közületi íróasztalok 20,-os árengedménnyel kaphatók

A DELTA KERESKEDELMI VÁLLALAT
SZEGED Bajcsy-Zsilinszky u. 25. sz. és Kálvin tér 1. sz. alatti bútor-és lakberendezési szaküzletében!

H.